

verstani újítás foglalkoztatja. Őszintesége a zseni tékozló nagyvonalúsága. Ha akad valaki, aki a leleményét előbb és jobban tudja hasznosítani, rajta, szabad a pálya, csak a közérdekű teljesítmény ne sikkadjon el.

Többször esett szó verstani beavatottságáról. Rengeteget tudott a vers és a próza funkcionális különbségéről, játszi könnyedséggel fordította magyarra a legnehezebb európai és ázsiai (kínai, indiai, szibériai) metrumban írott verseket. A műfordítás hozadékát persze saját költészetében is kamatoztatja, fordítói műve, ahogy Nemes Nagy Ágnes megjegyzi, egy „*magasköltészet egyetemére*” készít elő. Számára a verselés a nyelvek rugalmasságának, teherbírásának mércéje. A ritmikai invenció a nyelv adottságára támaszkodik. Weöres magyarsága szorosan kapcsolódik az anyanyelv iránti csodálatához. Több világnyelv (legalább passzív) ismeretében kétely nélkül állítja, hogy a magyar hajlékonyabb, gazdagabb, árnyalatosabb, mint a többi.

Nyelvszemléletét Fülep Lajos purizmusa is meghatározta. Fülep irtózott a germanizmusoktól és más idegenszerűségektől, nagy írók hozzá került kézírataiban is megjelölte őket. Weöres másik mestere, Füst Milán szenvedélyesen érvelő vitába szállt Füleppel, amikor az a FELESÉGEM TÖRTÉNETE nyelvét pesti zsargonnak, a jiddis egyik dialektusának bélyegezte. Weöres a rá jellemző, alig észrevehetően ironikus alázattal elfogadta (bár tudtommal nem mindig követte) a nyelvtisztogató tanácsokat. Doktori disszertációja korrigálása után mindenesetre őszintének hat Zengővárkonyba címzett mentegetőzése és köszönete: „*Sajnálom és restellem, hogy vesződésget és bosszúságot okoztam magyartalanságaimmal és dilettáns filozofálásommal; talán javamra bírom fordítani a leckét.*”

A GÉNIUSZOK mikrociklusában két eszményi portrét jelenít meg: A BORÚS alcíműt Fülep Lajosról mintázta, A NYÁJAS-t Kodály Zoltánról. Az elsőben az emberiségnek gyógyírt hozó dajka, orvos archetípusát eleveníti föl, de az önsorsrontó emberiség baljós jövőjének víziójától árnyékolva. Őszövetségi próféták kesergése újul meg az utolsó sor végsőig tömörített látteleletében: „*erőszakosság a ti bajotok*”. Az újszövetségi örömhírt hirdető Kodály-hommage Pannónia vigasztalására íródott, de belőle sem hiányzik a megváltáshoz nélkülözhetetlen önfeláldozás motívuma. „*Itt minden lépést én vettem magamra, / alágördül vérem szőnyege.*” A múltért felelős és a jövőnek adós emberiségért és magyarságért vállal harcot a két géniusz. Méltó szellemi társukként csatlakozik közéjük a 100 éve született Weöres Sándor.

Kőrízs Imre

FATALIGA

Nyikorog a fataliga kereke a tereken, az utakon, az alagutakon tova, mákonyos árnyakon átoson a venyige álma, a panyiga, a Sanyika, a bálna, a fataliga viszi le a távoli fekete vonatokat, a kefelevonatokat, a kottavonalakat, a lakatokat, a katonalovakat, a bábéli, Bab el Mandeb-i, mandulaszemü, eperillatu lányokat a keserü vizekig, a horgas, kormos körmű, feketeszín erezetü kezeivel evezőt ladikigazítón le-fel emelő, kuszaüstökü cháróni kormányos tutajára.